# PROGRAMUL NAȚIONAL

## de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029

## CLUSTER 6: RELAȚII EXTERNE
## CAPITOLUL 30: „RELAȚII EXTERNE”

**Introducere**

*Conform Raportului de Extindere al Comisiei Europene pentru anul 2025, Republica Moldova se află la un nivel moderat de pregătire în domeniul reglementat de Capitolul 30 „Relații externe”, înregistrând unele progrese în implementarea acțiunilor.*

***Tabelul 1.*** *Nivelul de aliniere a actelor UE pentru Capitolul 30 (Nr. Celex)*

| | | | |
|---|---|---|---|
| *31996R1257* | *32019R0452* | *32021R0821* | *32019R0125* |
| *32006D0789* | *32024L1760* | *32011R1233* | *31998L0029* |
| *31984L0568* | *31982D0854* | *32002R2368* | *32014R0912* |

*verde (transpus total), galben (transpus parțial), alb (netranspus)*

Capitolul 30, în procesul de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană, se concentrează asupra „Relațiilor externe”, acoperind o serie de domenii esențiale, precum politica comercială comună, acordurile bilaterale cu țările terțe, cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistența umanitară. Aceste domenii sunt reglementate în principal de legislația europeană direct aplicabilă, dar și de acte normative specifice, incluzând reglementările privind creditele de export, controlul comerțului cu mărfuri strategice, comerțul cu produse care ar putea fi utilizate pentru aplicarea pedepsei capitale, torturii și altor tratamente inumane sau degradante, comerțul cu diamante brute, precum și cooperarea pentru dezvoltare și asistența umanitară destinată țărilor non-UE. Toate aceste reglementări necesită transpunerea în legislația națională a Republicii Moldova pentru a asigura conformitatea cu standardele Uniunii Europene.

În perioada după finalizarea negocierilor, dar până la aderare, autoritățile Republicii Moldova vor trebui să implementeze o serie de măsuri pentru a asigura conformitatea cu *acquis-ul* UE, inclusiv adaptarea instituțiilor competente și a infrastructurii necesare. Printre principalele provocări care ar putea apărea în această etapă se numără complexitatea adaptării legislației naționale la reglementările europene, în special în domenii aplicării măsurilor de combatere a comerțului cu produse care pot fi utilizate în tortură sau tratamente inumane. Totodată, integrarea și monitorizarea respectării standardelor Uniunii Europene în domeniul cooperării pentru dezvoltare și asistenței umanitare poate implica ajustări semnificative ale cadrelor instituționale și ale resurselor financiare.

**30.1 Prezentarea generală a situației**

Capitolul 30 „Relații externe" este structurat în patru subcapitole, fiecare abordând domenii esențiale ale politicii externe a Uniunii Europene. Primul subcapitol vizează *politica comercială comună*, care include mai multe componente importante, cum ar fi cadrul multilateral al politicii comerciale comune, reglementat de Organizația Mondială a Comerțului (OMC), precum și cadrul regional și bilateral al acestei politici. De asemenea, sunt incluse regimurile preferențiale de comerț ale Uniunii Europene, regulile comerciale specifice și instrumentele de apărare comercială. Al doilea subcapitol tratează *instrumentele de politică externă*, fiind incluse procese internaționale relevante, precum procesul Kimberley, dar și reglementări esențiale, cum ar fi reglementarea comerțului cu produse care pot fi utilizate în tortură sau tratamente inumane. În al treilea subcapitol, se detaliază *politica de acțiune externă* a Uniunii Europene, care include, printre altele, Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă, ce stabilește obiective globale pentru eliminarea sărăciei, protejarea planetei și asigurarea prosperității pentru toți.

Totodată,, sunt abordate aspecte ale Politicii de Vecinătate a Uniunii Europene, care reglementează relațiile cu țările din proximitatea UE. Acesta include măsuri de cooperare economică și politică, dar și de stabilizare a regiunii. În acest subcapitol se pune accent și pe integrarea acestor politici externe în contextul extinderii și al consolidării relațiilor cu vecinii Uniunii Europene. Al patrulea subcapitol este dedicat *politicii umanitare* a Uniunii Europene, care vizează furnizarea de ajutor umanitar în zonele afectate de conflicte, dezastre naturale sau crize de migrație, asigurându-se că ajutorul ajunge acolo unde este cel mai necesar. Această politică subliniază importanța cooperării internaționale în gestionarea crizelor umanitare și sprijinirea țărilor vulnerabile, reflectând angajamentul Uniunii Europene față de drepturile omului și ajutorul umanitar.

Fiecare dintre aceste subcapitole este esențial pentru integrarea completă a Republicii Moldova în structurile și normele Uniunii Europene, având un impact direct asupra modului în care țara va gestiona relațiile externe și va implementa politicile comune ale Uniunii.

Republica Moldova își propune să adopte o abordare echilibrată în relațiile sale externe, bazată pe respect reciproc și pe principiul cooperării, recunoscând importanța menținerii unui echilibru strategic cu partenerii externi. Aceasta vizează promovarea stabilității și prosperității, contribuind astfel la avansarea intereselor naționale pe scena globală.

În acest context, țara noastră acordă o atenție deosebită alinierii progresive a politicilor interne față de cele ale țărilor terțe și față de pozițiile sale în organizațiile internaționale, cu un accent special pe cadrul Organizației Mondiale a Comerțului (OMC). Astfel, politica comercială a Republicii Moldova se aliniază cu standardele Uniunii Europene, în scopul de a sprijini integrarea economică mai strânsă în piața europeană.

De la aderarea sa la OMC în 2001, Republica Moldova a demonstrat un angajament constant față de reglementările și normele comerțului internațional, participând activ în sistemul multilateral de comerț și promovând practici comerciale libere și corecte. Un exemplu semnificativ al acestui angajament este semnarea și ratificarea Acordului privind Facilitarea Comerțului (TFA) în 2016, precum și a Acordului

privind Achizițiile Guvernamentale (GPA), care subliniază preocuparea țării pentru o integrare economică mai profundă inclusiv cu Uniunea Europeană.

În acest sens, politica comercială a Republicii Moldova respectă toate principiile și reglementările OMC, precum și dispozițiile Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană (AA/DCFTA).

Politicile comerciale ale țării facilitează integrarea sa economică cu Uniunea Europeană, iar Republica Moldova va continua să urmeze linia UE în toate negocierile din cadrul Organizației Mondiale a Comerțului.

Suplimentar, de relatat este faptul că Republica Moldova a înregistrat progrese semnificative în politica sa comercială bilaterală, finalizând negocierile pentru mai multe Acorduri de Liber Schimb (ALS) cu state și regiunile majore, inclusiv cu Asociația Europeană a Liberului Schimb (EFTA), și încheind tratate bilaterale pentru protejarea investițiilor. Astfel, țara dispune de 16 ALS active cu 49 de parteneri comerciali, iar aproximativ 90% din exporturile sale sunt direcționate către aceste destinații. În paralel, 82% din importuri provin din țările partenere în ALS. În ceea ce privește protejarea investițiilor, Republica Moldova are în vigoare 43 de tratate bilaterale de protejare reciprocă a investițiilor, inclusiv cu 19 state membre ale Uniunii Europene.

Aceste progrese reflectă angajamentul ferm al Republicii Moldova față de reglementările internaționale și promovează integrarea țării în economia globală, în conformitate cu principiile Uniunii Europene. De asemenea, Republica Moldova pune un accent deosebit pe alinierea legislației și practicilor interne la reglementările europene. În acest sens, țara este angajată activ în procesul de armonizare a legislației naționale cu *acquis-ul* UE, ceea ce presupune și dezvoltarea structurilor administrative și a capacităților instituționale necesare.

În paralel, Republica Moldova are obligația de a-și alinia treptat politicile față de țările terțe și pozițiile sale în cadrul organizațiilor internaționale la politicile și pozițiile adoptate de Uniunea Europeană, consolidându-și astfel integrarea în piața globală și promovând stabilitatea și securitatea economică pe termen lung.

### 30.1.1 Cadrul legislativ

Conform Raportului de Extindere al Comisiei Europene pentru anul 2025, Republica Moldova se află la nivel moderat de pregătire în domeniul reglementat de Capitolul 30. Pe parcursul ultimului an, recomandările au fost parțial implementate și rămân astfel valabile pentru următoarea perioadă, înregistrând unele progrese în implementarea acțiunilor din Capitolul 30.

Comisia Europeană a formulat două recomandări pentru creșterea nivelului de pregătire a Republicii Moldova în domeniul relațiilor externe, în special:

- alinierea funcționării Consiliului pentru promovarea proiectelor investiționale de importanță națională la standardele internaționale și ale UE;
- consolidarea capacitatea unui nou departament de cooperare pentru dezvoltare în cadrul Ministerului Afacerilor Externe și să avanseze lucrările privind cadrul juridic referitor la cooperarea

internațională, dezvoltarea și ajutorul umanitar acordat țărilor din afara UE, în conformitate cu politicile și principiile UE.

În ceea ce privește alinierea legislației naționale la *acquis-ul* UE pe partea controlului la export pentru articole cu dublă utilizare, Republica Moldova a adoptat Legea nr. 213/2024 privind controlul comerțului cu mărfuri strategice în iulie 2024, care a intrat în vigoare începând cu data de 1 ianuarie 2025, oferind o transpunere parțială a Regulamentului (UE) 2021/821 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2021 de instituire a unui regim al Uniunii pentru controlul exporturilor, serviciilor de intermediere, asistenței tehnice, tranzitului și transferului de produse cu dublă utilizare.

Totodată, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării a aprobat Hotărârea de Guvern nr. 24/2025 cu privire la Sistemul național de control al comerțului cu mărfuri strategice în Republica Moldova, care la fel asigură transpunerea Regulamentului vizat în partea netranspusă de Legea nr. 213/2024.

La 9 iulie 2025, Guvernul a aprobat Hotărârea de Guvern nr. 437/2025 cu privire la Consiliul pentru examinarea investițiilor de importanță pentru securitatea statului. Hotărârea de Guvern vine în implementarea Legii nr. 174/2021 privind mecanismul de examinare a investițiilor de importanță pentru securitatea statului care transpune parțial Regulamentul (UE) 2019/452 al Parlamentului European și al Consiliului din 19 martie 2019 de stabilire a unui cadru pentru examinarea investițiilor străine directe în UE. Adoptarea noului act normativ urmărește îmbunătățirea climatului investițional și simplificarea cadrului de reglementare pentru investițiile din sectoarele economic strategice, precum energia regenerabilă, eficiența energetică, transportul, cercetarea, educația și IT-ul. De asemenea, actul consolidează mecanismul de examinare a investițiilor cu impact asupra securității statului, aliniindu-se la modificările recente ale legislației relevante. Hotărârea de Guvern stabilește componența actualizată a Consiliului de Examinare Investițiilor de Importanță pentru Securitatea Statului, regulile de organizare și funcționare ale acestuia, precum și procedura de analiză și aprobare prealabilă a investițiilor sensibile pentru securitatea națională.

La 19 iunie 2025, Parlamentul a adoptat Legea nr. 149/2025 cu privire la cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistența umanitară. Legea va intra în vigoare la 1 ianuarie 2026. Actul transpune legislația relevantă a UE, precum Regulamentul (UE) nr. 1257/96 privind ajutorul umanitar, precum și alte acte care stabilesc standardele și principiile ce trebuie respectate în acest domeniu. Legea permite Republicii Moldova să acorde asistență externă și să faciliteze colaborarea cu toți actorii relevanți din țară și cu partenerii săi internaționali, precum și să avanseze în procesul de integrare europeană. Ministerul Afacerilor Externe a inițiat elaborarea Regulamentului privind mecanismul de realizare a activităților de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, și a Regulamentului de organizare și funcționare a Comitetului consultativ, care urmează să fie aprobate de către Guvern până la 30 iunie 2026.

Aspectele care lipsesc în acest moment includ:

- Un sistem normativ care să reglementeze în mod clar furnizarea asistenței pentru dezvoltare și ajutorului umanitar în conformitate cu standardele europene și internaționale;

- Reguli pentru coordonarea interinstituțională și alocarea responsabilităților între instituțiile implicate;
- Mecanisme pentru raportarea și monitorizarea contribuțiilor financiare și a impactului asistenței furnizate.

În cadrul procesului de screening bilateral și al elaborării Programului Național de Aderare la UE (PNA), au fost definite acțiuni concrete pentru a crea și implementa cadrul legislativ necesar, începând cu adoptarea Legii privind cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, planificată pentru luna iunie 2025. În plus, se are în vedere adoptarea unei Hotărâri de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind mecanismul de realizare a activităților în acest domeniu, cu termen de implementare până la mijlocul anului 2026.

#### 30.1.1.1 Credite la export

În cadrul procesului de aliniere a legislației naționale cu legislația Uniunii Europene, Republica Moldova are ca prioritate adoptarea și reglementărilor în domeniul creditelor la export, pentru a susține exportatorii, în special IMM-urile și pentru a facilita integrarea economică în spațiul european. Cadrul legislativ relevant cuprinde reglementările europene care au fost prezentate Republicii Moldova în timpul procesului de screening și care trebuie transpuse în legislația națională. Aceste acte sunt esențiale pentru implementarea angajamentelor asumate prin Acordul de Asociere/ Zona de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător (ZLSAC / DCFTA). În domeniul exporturilor, în special ce vizează creditele la export, este recunoscută importanța alinierii politicilor Republicii Moldova la actele Uniunii Europene, care necesită transpunerea în legislația națională. Această aliniere nu reprezintă doar un exercițiu reglementar, ci o decizie strategică de a armoniza practicile naționale cu standardele UE, asigurând un flux mai lin de bunuri și servicii între piețe.

#### 30.1.1.2 Comerțul privind cu anumite bunuri care ar putea fi utilizate pentru a aplica pedeapsa capitală, tortura și alte pedepse sau tratamente cu cruzime, inumane sau degradante

În cadrul procesului de aliniere a legislației naționale cu legislația Uniunii Europene, este esențial ca Republica Moldova să adopte inclusiv reglementări clare în domeniul comerțului cu anumite bunuri care ar putea fi utilizate pentru aplicarea pedepsei capitale, torturii și altor tratamente inumane sau degradante reglementate de Regulamentul (UE) nr. 2019/125. Aceasta nu doar că ar contribui la consolidarea respectării drepturilor fundamentale ale omului, dar ar sprijini și angajamentele internaționale ale țării în ceea ce privește prevenirea abuzurilor și protejarea demnității umane.

#### 30.1.1.5 Comerțul cu diamante brute - procesul Kimberley

În cadrul procesului de aliniere a legislației naționale cu legislația Uniunii Europene, este important ca Republica Moldova să adopte reglementări stricte în domeniul comerțului cu diamante brute reglementat de Regulamentul (CE) nr. 2368/2002 , pentru a preveni riscul finanțării conflictelor armate și al încălcării drepturilor omului. Implementarea unui sistem transparent de reglementare, conform standardelor implementate de Procesul Kimberley.

### 30.1.1.6 Diligența necesară în materie de durabilitate a întreprinderilor

În cadrul procesului de aliniere a legislației naționale cu legislația Uniunii Europene, este esențial ca Republica Moldova să adopte și reglementări privind diligența necesară în materie de durabilitate a întreprinderilor, pentru a asigura o dezvoltare economică responsabilă și sustenabilă. Implementarea unor norme clare și transparente în acest domeniu va stimula respectarea drepturilor lucrătorilor, protecția mediului și bună guvernanță corporativă, aspecte fundamentale pentru atragerea investițiilor și integrarea în lanțurile de valoare globale.

### 30.1.2 Capacități administrative

Capitolul 30 „Relații externe" este gestionat de un grup de lucru interinstituțional, format din reprezentanți ai Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerului Afacerilor Externe, Ministerului Muncii și Protecției Sociale și al altor autorități relevante, care coordonează procesul de aliniere a legislației naționale la *acquis-ul* UE.

Grupul de lucru este condus de Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, iar autoritățile implicate sunt responsabile pentru elaborarea și implementarea legislației, precum și pentru coordonarea activităților prevăzute în cadrul Programului Național de Aderare.

Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării

Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării este instituția cheie responsabilă de elaborarea și implementarea politicilor în domeniul creditelor de export, diligența necesară în materie de durabilitate a întreprinderilor, investițiilor străine directe, comercializare cu anumite bunuri care ar putea fi utilizate pentru a aplica pedeapsa capitală, tortura și alte pedepse sau tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, precum și comerțul internațional cu diamante brute.

În acest sens, subdiviziunea relevantă din cadrul Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării în domeniul politicii creditelor de export și a diligenței necesară în materie de durabilitate a întreprinderilor este Direcția politici de dezvoltare a antreprenorialului subordonat unui secretar de stat responsabil de domeniul reglementării și dezvoltării mediului de afaceri. La momentul actual, Direcția politici de dezvoltare a antreprenorialului dispune de 6 (șase) persoane angajate. De domeniul investițiilor străine directe este responsabilă Direcția politici de atragere a investițiilor și dezvoltare industrială cu un număr de 6 (șase) persoane angajate subordonată unui secretar de stat responsabil de domeniul atragerii investițiilor și administrării proprietății publice.

Totodată, Direcția cooperare economică internațională cu un număr de 7 (șapte) persoane angajate subordonată secretarului de stat responsabil de domeniul cooperare economică internațională și domeniul infrastructură calității, este responsabilă de politica în domeniul comerțului cu anumite bunuri care ar putea fi utilizate pentru a aplica pedeapsa capitală, tortura și alte pedepse sau tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, precum și comerțul internațional cu diamante brute.

Ministerul Afacerilor Externe

Ministerul Afacerilor Externe este instituția cheie responsabilă de elaborarea și implementarea politicilor în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare (CID) și asistenței umanitare (AU). În

acest sens, structura relevantă din cadrul MAE este „Secția cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară”, care funcționează în cadrul Direcției cooperare cu Uniunea Europeană. Secția este subordonată unui secretar de stat, responsabil de domeniul CID și AU, și are atribuții legate de elaborarea legislației naționale și a cadrului strategic în conformitate cu *acquis-ul* UE.

La momentul actual, Secția dispune de patru state de personal, fiind ocupate 4 (patru) funcții. Șeful Secției are responsabilități extinse, incluzând coordonarea procesului de elaborare a cadrului normativ, analiza bunelor practici internaționale, coordonarea interinstituțională și monitorizarea progresului în domeniu.

În ceea ce privește implementarea practică a acțiunilor de asistență umanitară, activitatea se desfășoară conform deciziilor Guvernului.

**30.2. Planuri de viitor**
**30.2.1 Planuri legislative**
**30.2.1.1 Credite la export**

Republica Moldova își propune să alinieze cadrul legislativ și instituțional în domeniul creditelor la export la cerințele Uniunii Europene, consolidând sprijinul pentru IMM-urile exportatoare. Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării va transpune cadrul normativ relevant, incluzând următoarele acte europene:

1. *Regulamentul (UE) nr. 1233/2011* al Parlamentului European și al Consiliului privind aplicarea orientărilor în domeniul creditelor la export susținute oficial;
2. *Directiva 98/29/CE a Consiliului* privind armonizarea dispozițiilor referitoare la asigurarea creditelor la export pentru operațiuni cu acoperire pe termen mediu și lung;
3. *Directiva 84/568/CEE a Consiliului* privind obligațiile reciproce ale organismelor de asigurare a creditelor la export din statele membre;
4. *Decizia 82/854/CEE a Consiliului* privind regimul aplicabil garanțiilor și finanțărilor la export pentru subcontracte internaționale;
5. *Decizia 2006/789/CE a Consiliului* privind procedurile de consultare și informare în domeniile creditelor și garanțiilor financiare.

Aceste acte vor fi transpuse în legislația națională până în iulie 2026, stabilind un cadru legal pentru sprijinirea exporturilor. În paralel, Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului (ODA), preconizează elaborarea un concept cuprinzător al instrumentului de suport destinat exportatorilor. Instrumentul de sprijin pentru exportatori va fi dezvoltat în baza unei analize detaliate a contextului economic actual și a necesităților IMM-urilor, ținând cont de bunele practici din alte state membre UE. Deși specificul exact al instrumentului nu este încă definit, acesta va include mecanisme financiare și operaționale care ar putea cuprinde:

- *Garanții financiare:* Protecție împotriva riscurilor comerciale și politice asociate exporturilor, în conformitate cu orientările OCDE;
- *Asigurări pentru credite la export:* Acoperirea riscurilor de neplata pentru exportatorii moldoveni;
- *Subvenții sau compensări de dobândă:* Reducerea costurilor financiare pentru exportatori;

- *Instrumente mixte:* Combinarea mai multor forme de sprijin pentru a răspunde nevoilor IMM-urilor;
- *Servicii de consultanță și asistență tehnică:* Sprijin non-financiar pentru îmbunătățirea capacităților exportatorilor.

Conceptul va descrie în detaliu formele de suport relevante, posibilele combinații, costurile, domeniul de intervenție și instituțiile responsabile. Procesul de elaborare va include consultări extinse cu sectorul privat, partenerii de dezvoltare și autoritățile publice pentru a asigura relevanța și eficacitatea intervențiilor.

Până în decembrie 2026, acest instrument va fi pregătit pentru implementare, contribuind la reducerea barierelor financiare pentru IMM-uri, creșterea competitivității economice și promovarea integrării economice europene a Republicii Moldova. Acest efort face parte din angajamentul strategic mai larg al țării de a sprijini exportatorii și de a stimula creșterea economică sustenabilă.

#### 30.2.1.2 Ajutor umanitar

Pentru asigurarea transpunerii integrale a *acquis-ului* Uniunii Europene în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistenței umanitare până la 31 decembrie 2026, Republica Moldova va implementa o abordare etapizată, concentrată pe elaborarea și adoptarea cadrului legislativ necesar și consolidarea mecanismelor instituționale aferente.

Obiectivul principal este stabilirea unui cadru legal cuprinzător pentru cooperarea internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, care să alinieze Republica Moldova la standardele și principiile Uniunii Europene. Acest cadru legislativ va asigura claritatea competențelor instituționale, eficiența implementării măsurilor și respectarea obligațiilor internaționale asumate.

Actele UE relevante pentru armonizare: Regulamentul (CE) nr. 1257/96 al Consiliului privind ajutorul umanitar.

Acțiunile planificate răspund direct recomandărilor din Avizul Comisiei Europene și din rapoartele anuale privind Republica Moldova. Recomandările relevante includ:

Pentru 2023: Stabilirea cadrului legal privind cooperarea internațională, dezvoltarea și asistența umanitară către țările non-UE, aliniat politicilor și principiilor UE.

Pentru 2024: Consolidarea capacităților instituționale ale noului departament de cooperare pentru dezvoltare din cadrul MAE și avansarea elaborării cadrului legal.

Transpunerea cadrului normativ va fi realizată în etape: după adoptarea Legii 149/2025, până la 30 iunie 2026 urmează a fi aprobate Hotărârea Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind mecanismul de realizare a activităților de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară, și Hotărârea Guvernului pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Comitetului consultativ. Justificarea etapizării rezidă în complexitatea procesului de transpunere și necesitatea creării și consolidării capacităților administrative înainte de implementarea efectivă a actelor normative.

Alte măsuri strategice constau în adoptarea unui program strategic multianual și a unor planuri anuale în domeniul cooperării pentru dezvoltare și asistenței umanitare, care să sprijine implementarea legislației europene și să contribuie la tranziția Republicii Moldova spre statutul de furnizor de asistență.

**30.2.1.3 Comerțul privind cu anumite bunuri care ar putea fi utilizate pentru a aplica pedeapsa capitală, tortura și alte pedepse sau tratamente cu cruzime, inumane sau degradante**

În domeniul comerțului privind cu anumite bunuri care ar putea fi utilizate pentru a aplica pedeapsa capitală, tortura și alte pedepse sau tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, în legislația națională urmează a fi transpus actul UE relevant în acest domeniu – Regulamentul (UE) 2019/125 al Parlamentului European și al Consiliului.

Cadrul normativ de transpunere care va fi elaborat de către Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării în cumul cu alte autorități de resort, va reglementa obligațiile internaționale ale Republicii Moldova referitoare la protecția drepturilor omului și va permite o armonizare suplimentară a legislației naționale cu Regulamentul (UE) 2019/125 al Parlamentului European și al Consiliului.

**30.2.2 Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative**

Pentru a asigura implementarea efectivă a *acquis-ului* UE în domeniul ajutorului umanitar, Republica Moldova va întreprinde următoarele acțiuni:

- Elaborarea și implementarea unui sistem național de gestionare și raportare a datelor privind Asistența Oficială pentru Dezvoltare (ODA). Acest sistem va fi operațional după adoptarea cadrului normativ național, odată cu implementarea primului Program multianual strategic și a planurilor anuale, facilitând raportarea transparentă și conformă cu standardele OECD-DAC;

- Formarea personalului implicat în gestionarea și implementarea cadrului normativ în domeniul CID și AU, prin programe de instruire susținute de parteneri internaționali;

- Identificarea și mobilizarea resurselor financiare necesare pentru implementarea acțiunilor planificate, inclusiv asigurarea finanțării prin bugetul de stat și sprijin extern.

**30.3 Aspecte financiare (estimarea costurilor)**

Pentru transpunerea *acquis-ului* UE în domeniile gestionate de MDED, estimările preliminare evidențiază necesitățile financiare pentru elaborarea cadrului normativ și implementarea instrumentelor operaționale.

Costurile pentru elaborarea actelor normative privind comerțul cu anumite bunuri care ar putea fi utilizate pentru a aplica pedeapsa capitală, tortura și alte pedepse sau tratamente cu cruzime, inumane sau degradante includ 86 mii lei, precum și 43 mii lei pentru elaborarea actului normativ de punere în aplicare a sistemului de certificare pentru *Procesul Kimberley* privind comerțul internațional cu diamante brute. Pentru transpunerea *acquis-ului* Uniunii Europene în domeniul creditelor la export, au fost estimate costuri de circa 208 mii lei pentru elaborarea cadrului normativ, precum și circa 208 mii lei pentru elaborarea cadrului normativ privind diligența necesară în materie de durabilitate a întreprinderilor.

Pentru transpunerea *acquis-ului* UE în domeniul investițiilor străine directe a fost estimat un cost de aproximativ 796 mii de lei, iar pentru crearea platformei informaționale necesare înregistrării proiectelor investiționale de importanță pentru securitatea statului o sumă de 386.8 mii lei.

Pentru transpunerea *acquis-ului* Uniunii Europene în domeniul cooperării internaționale pentru dezvoltare și asistenței umanitare, estimările preliminare ale MAE evidențiază necesitățile financiare pentru elaborarea cadrului normativ, consolidarea capacităților administrative și implementarea instrumentelor operaționale. Costul pentru elaborarea Hotărârii de Guvern privind Regulamentul cu privire la mecanismul de realizare a activităților de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară este de 69 mii lei. Suma va fi acoperită integral din surse proprii, fiind inclusă în Cadrul Bugetar pe Termen Mediu.

Un element esențial al implementării îl constituie dezvoltarea unui sistem informațional național pentru colectarea, gestionarea și raportarea datelor privind Asistența Oficială pentru Dezvoltare. Costurile pentru acest sistem rămân, deocamdată, nedeterminate, însă finanțarea se estimează a fi asigurată printr-o combinație de resurse bugetare și sprijin extern.

Costurile estimative pentru implementarea acțiunilor incluse în Anexa A și B constituie 2315,60 mii lei.

## CAPITOLUL 31: „POLITICA EXTERNĂ, DE SECURITATE ȘI APĂRARE”

### Introducere

*Conform Raportului de Extindere al Comisiei Europene pentru anul 2025, Republica Moldova se află la nivel bun de pregătire în domeniul politicii externe, de securitate și apărare. Rata de aliniere a Republicii Moldova la politica externă și de securitate comună (PESC) a UE a crescut semnificativ, incluzând peste jumătate din noile măsuri restrictive (sancțiuni) ale UE împotriva Federației Ruse în cursul anului 2024. Moldova și-a sporit participarea la misiunile și operațiunile UE de gestionare a crizelor în cadrul politicii de securitate și apărare comune (PSAC). Totodată, în luna mai 2024, Republica Moldova a devenit prima țară care a semnat Parteneriatul de securitate și apărare cu UE.*

***Tabelul 2.*** *Nivelul de aliniere a actelor UE pentru Capitolul 31 (Nr. Celex)*

| | | |
|---|---|---|
| *32008E0944* | *32013D0488* | *32019D1963* |
| *32015D0443* | *32015D0444* | |

*verde (transpus total), galben (transpus parțial), alb (netranspus)*

Capitolul 31 “Politica externă, de securitate și apărare” reglementează Politica Externă și de Securitate Comună (PESC) a Uniunii Europene, inclusiv Politica de Securitate și Apărare Comună (PSAC). Legislația UE în acest domeniu cuprinde deciziile și regulamentele Consiliului UE în domeniul PESC/PSAC, declarațiile și documentele politice, precum și actele juridice adoptate înainte de Tratatul de la Lisabona (2009), care sunt încă în vigoare, cum ar fi acțiuni comune, poziții comune și acorduri.

Tematicile acoperite de Capitolul 31 sunt: (1) măsurile restrictive internaționale, (2) dialogul politic cu state terțe, (3) participarea în cadrul organizațiilor internaționale, (4) prevenirea conflictelor, (5) neproliferarea armelor de distrugere în masă și controlul armelor de calibru mic și armamentului ușor, (6) combaterea terorismului, (7) schimbul cu informații clasificate, (8) contracararea amenințărilor hibride, (9) participarea în misiunile PSAC ale UE și cooperarea în domeniul apărării.

Prin prisma Capitolului 31, statele membre ale UE, inclusiv Republica Moldova din momentul aderării la UE, trebuie să poată participa pe deplin la activitățile din cadrul PESC/PSAC, să contribuie la acțiunile UE în domeniul securității și apărării, să susțină pozițiile și declarațiile UE în domeniul PESC și să pună în aplicare măsurile restrictive internaționale adoptate de UE.

Autoritățile naționale implicate în gestionarea domeniilor reglementate de Capitolul 31

Aspectele reglementate de Capitolul 31 sunt gestionate de Grupul de lucru pentru negocierile de aderare a Republicii Moldova la UE pentru Capitolul 31 (GL31), condus de către Ministerul Afacerilor Externe. Autoritățile implicate în activitatea Grupului sunt: Ministerul Apărării, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Finanțelor, Aparatul Președintelui Republicii Moldova, Parlamentul Republicii Moldova, Cancelaria de Stat, Serviciul de Informații și Securitate, Agenția Servicii Publice și alte instituții relevante.

### 31.1 Prezentarea generală a situației

Conform Raportului de Extindere al Comisiei Europene pentru anul 2025, Republica Moldova se află la un nivel bun de pregătire în domeniul reglementat de Capitolul 31. Pe parcursul ultimului an, au fost înregistrate progrese bune în acest domeniu. Pentru anul următor, Comisia Europeană a formulat două recomandări pentru creșterea nivelului de pregătire a Republicii Moldova în domeniul reglementat de Capitolul 31:

- Creșterea în continuare a ratei de aliniere la declarațiile și măsurile restrictive ale UE, asigurarea implementării măsurilor restrictive ale UE la care Republica Moldova s-a aliniat și continuarea bunei cooperări în ceea ce privește prevenirea eludării sancțiunilor împotriva Federației Ruse și Republicii Belarus;
- Continuarea eforturilor de consolidare a rezilienței la amenințările hibride.

Cooperarea Republicii Moldova cu UE în domeniul PESC/PSAC s-a intensificat în ultimii ani. În luna mai 2024, Republica Moldova a devenit prima țară care a semnat Parteneriatul de securitate și apărare cu UE. De două ori pe an, Republica Moldova participă la reuniunile Dialogului de securitate și apărare cu UE, precum și la reuniunile Dialogului la nivel înalt în domeniul politic și de securitate. În cadrul forurilor multilaterale, Republica Moldova se aliniază la majoritatea inițiativelor internaționale și ale UE în sprijinul Ucrainei, inclusiv prin sprijinirea rezoluțiilor relevante ale Adunării Generale a ONU, ale Consiliului ONU pentru Drepturile Omului și ale Consiliului Europei.

### 31.1.1 Cadrul legislativ[1]

Politicile în domeniul securității și apărării sunt reglementate la nivel național de documente strategice, precum este Strategia Securității Naționale, aprobată în luna decembrie 2023 prin Hotărârea Parlamentului nr. 391/2023. Strategia securității naționale urmărește alinierea graduală a Republicii Moldova la prevederile *„Busolei strategice pentru consolidarea securității și apărării UE în următorul deceniu*". În luna decembrie 2024, Parlamentul a aprobat Strategia Națională de Apărare, unul din principalele obiective setate în Strategie fiind integrarea Republicii Moldova în arhitectura de securitate și apărare a UE. În luna octombrie 2025, Guvernul a aprobat Strategia militară a Republicii Moldova pentru anii 2025-2035.

Măsurile restrictive internaționale

Mecanismul de aliniere și implementare a măsurilor restrictive este reglementat de Legea nr. 25/2016 privind aplicarea măsurilor restrictive internaționale, iar mecanismul de supraveghere a punerii în aplicare a măsurilor restrictive internaționale este stabilit prin Hotărârea Guvernului nr. 93/2024. În ultimii ani, rata de aliniere a Republicii Moldova la declarațiile și măsurile restrictive ale UE a crescut semnificativ – de la 64% în anul 2022 la 89% în anul 2023 și 92% în anul 2024 și 92% în 2025 (ianuarie – noiembrie). În total, Republica Moldova s-a aliniat la 38 din 41 regimuri de măsuri restrictive la care

[1] Reieșind din conținutul Capitolului 31, prezentat de UE la screening explicativ, majoritatea actelor nu vor necesita să fie transpuse în legislația națională. Pentru evaluarea nivelului de pregătire pe Capitolul 31, UE acordă atenția specială modului în care Republica Moldova cooperează cu UE în domeniul PESC/PSAC.

UE a expediat invitații de aliniere, inclusiv la 5 din 6 regimuri de măsuri restrictive împotriva Federației Ruse, care au fost instituite de UE.

Cooperarea în domeniul apărării

Participarea Republicii Moldova la misiunile internaționale de gestionare a crizelor este reglementată de Legea nr. 219/2015 privind participarea Republicii Moldova la misiuni și operații internaționale. Republica Moldova contribuie la menținerea păcii, securității și stabilității internaționale prin participarea la misiunile internaționale de gestionare a crizelor, inclusiv la:

- Misiunile PSAC ale UE – EUFOR Althea în Bosnia și Herțegovina și EUTM Somalia;
- Misiunea multidimensională integrată a Organizației Națiunilor Unite de stabilizare în Republica Centrafricană (MINUSCA);
- Misiunea de Administrare Interimară a Organizației Națiunilor Unite în Kosovo (UNMIK);
- Forța Interimară a Națiunilor Unite în Liban (UNIFIL);
- Misiunea KFOR în Kosovo;
- Misiunea ONU în Sudanul de Sud (UNMISS), la care participă militarii și polițiștii moldoveni;

De asemenea, un militar este detașat în cadrul Biroului pentru Afaceri Militare al Departamentului pentru Operații de Pace.

Cooperarea Republicii Moldova cu UE în domeniul apărării s-a intensificat semnificativ în ultimii ani, în special prin intermediul Instrumentului European pentru Pace (EPF). În perioada 2021-2025, volumul total al asistenței aprobate pentru Republica Moldova prin Instrumentul European pentru Pace (EPF) a ajuns la 197 milioane de euro.

Schimbul cu informații clasificate

La nivel național, cadrul juridic de protecţie a secretului de stat este stabilit de Legea nr. 245/2008 cu privire la secretul de stat. În anul 2017, Republica Moldova a semnat Acordul cu UE privind procedurile de securitate pentru schimbul de informații clasificate *(ratificat prin Legea nr. 226/2017 și intrat în vigoare din 1 ianuarie 2018)*. Acordul facilitează avansarea dialogului Republicii Moldova cu UE în domeniul PSAC pe diferite segmente.

Contracararea amenințărilor hibride

În domeniul contracarării amenințărilor hibride, Republica Moldova continuă să implementeze recomandările UE formulate în anul 2023 în baza chestionarului privind riscurile hibride. În acest sens, autoritățile naționale cooperează activ cu Misiunea de Parteneriat a UE în Republica Moldova (EUPM) și alți parteneri internaționali. Au fost create instituțiile cu competențe specifice în domeniul contracarării amenințărilor hibride, în special Centrul pentru Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării (Legea nr. 242/2023) și Agenția pentru Securitate Cibernetică (Hotărârea de Guvern nr. 1028/2023).

### 31.1.2 Capacități administrative

Măsurile restrictive internaționale

Procesele de consultare și adoptare a deciziilor de aliniere la măsurile restrictive ale UE[2] sunt gestionate de Secția dialog politic cu UE din cadrul Direcției cooperare cu UE a Ministerului Afacerilor Externe. În prezent, 6 angajați asigură funcționalitatea acestor procese.

Cadrul de consultare pentru implementarea măsurilor restrictive internaționale este asigurat de Consiliul interinstituțional de supervizare (CIS). Lucrările de secretariat ale CIS sunt asigurate de Direcția pentru relații cu Parlamentul și coordonare interinstituțională a Cancelariei de Stat.

În anul 2025, efectivul de personal al subdiviziunii responsabile pentru asigurarea secretariatului CIS, a fost consolidat prin desemnarea unei persoane cu atribuții în domeniul măsurilor restrictive internaționale. Astfel, în prezent, funcțiile necesare pentru asigurarea secretariatului și a funcționalității proceselor de coordonare a implementării măsurilor restrictive sunt îndeplinite de către persoana desemnată, cu suportul oferit de șeful și șeful adjunct al subdiviziunii.

Cooperarea în domeniul apărării

La nivelul Ministerului Apărării, executarea și coordonarea proceselor aferente PESC/PSAC sunt descentralizate. Mai multe entități în cadrul Ministerului Apărării și Marelui Stat Major (Direcții/Secții, personal nominalizat) sunt implicate în mod complementar în realizarea mai multor sarcini aferente domeniului PESC/PSAC. În cadrul Grupului de Lucru 31 activează reprezentanți ai Ministerului Apărării și Statului Major al Apărării.

Schimbul cu informații clasificate

Informația privind capacitățile și resursele Serviciului de Informații și Securitate (umane și de altă natură), implicate/utilizate în realizarea sarcinilor instituționale pe segmentul de referință, sunt protejate de legislația națională privind secretul de stat[3].

Contracararea amenințărilor hibride

Printre autorități naționale implicate în contracararea amenințărilor hibride pot fi evidențiate Serviciul de Informații și Securitate, Centrul pentru Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării și Agenția pentru Securitate Cibernetică:

- Informația privind capacitățile și resursele Serviciului de Informații și Securitate (umane și de altă natură), implicate/utilizate în realizarea sarcinilor instituționale pe segmentul de referință, sunt protejate de legislația națională privind secretul de stat.
- Creat în anul 2023, Centrul pentru Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării are misiunea de a consolida și îmbunătăți eforturile interinstituționale în lupta împotriva dezinformării și manipulării informației și de a construi o reziliență informațională robustă la nivelul societății. Fiind o instituție în proces de operaționalizare, Centrul realizează activitățile precum analiză și cercetări

[2] În conformitate cu alin. (2) al art. 10 din Legea nr. 25/2016 privind aplicarea măsurilor restrictive internaționale.

[3] Art. 12 alin. (2) din Legea nr. 136/2023 privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova.

calitative, dezvoltarea capacităților pentru specialiști din instituțiile statului, elaborarea și pilotarea instrumentelor pentru contracararea acțiunilor de manipulare a informațiilor și ingerințelor străine ș.a. La momentul actual Centrul este operaționalizat în proporție de 50% (12 din 24 unități de personal), cu personal angajat și implicat în procesul de instruire. 2 angajați ai Centrului sunt implicați în procesul de aplicare a *acquis-ului* UE.

- Agenția pentru Securitate Cibernetică este în proces de operaționalizare, la moment fiind acoperite 20 din 45 unități de personal.

**31.2 Planuri pentru viitor**

**31.2.1 Planuri legislative**

Măsurile restrictive internaționale

În domeniul alinierii la declarațiile și măsurile restrictive internaționale ale UE, Republica Moldova va continua să depună eforturi în vederea creșterii treptate a ratei de aliniere până la nivelul de 100% către momentul aderării la UE.

Pentru asigurarea implementării măsurilor restrictive internaționale, urmează a fi adoptate treptat deciziile CIS privind punerea în aplicare a tuturor deciziilor ale Consiliului UE privind măsuri restrictive, la care Republica Moldova s-a aliniat.

De asemenea, urmează a fi adoptate hotărârile de Guvern și întreprinse acțiunile necesare pentru crearea sistemului informațional automatizat „Registrul măsurilor restrictive internaționale", în vederea digitalizării proceselor aferente monitorizării măsurilor restrictive internaționale aplicate de Republica Moldova. Acest sistem va permite ținerea evidenței centralizate în format online a măsurilor restrictive internaționale, precum și gestionarea eficientă a Listei naționale a subiecților restricțiilor, cu acces diferențiat pentru autoritățile cu competențe în domeniu și pentru cetățeni/persoane interesate.

Schimbul cu informații clasificate

În domeniul schimbului cu informații clasificate, în legislația națională urmează a fi transpuse actele UE relevante în acest domeniu – Decizia Consiliului UE 2013/488, Decizia Comisiei Europene 2015/444 și Decizia Comisiei Europene 2019/1963.

**31.2.2 Implementarea acquis-ului și consolidarea capacităților administrative**

Măsurile restrictive internaționale

În domeniul măsurilor restrictive internaționale, urmează a fi consolidate capacitățile administrative ale subdiviziunii Cancelariei de Stat, care asigură lucrările de secretariat ale CIS. În vederea supravegherii procesului de aliniere și implementare a măsurilor restrictive internaționale, urmează a fi elaborate rapoartele anuale specializate. Totodată, se vor întreprinde măsuri pentru operaționalizarea și asigurarea funcționalității sistemului informațional automatizat „Registrul măsurilor restrictive internaționale".

Schimbul cu informații clasificate

Pentru asigurarea implementării Deciziei Consiliului UE 2013/488, Deciziei Comisiei Europene 2015/444 și Deciziei Comisiei Europene 2015/443 în urma transpunerii, urmează a fi întreprinse acțiuni

de consolidare a capacităților Serviciului de Informații și Securitate, inclusiv prin achiziționarea echipamentelor pentru optimizarea sistemului național de schimb și protecție a informațiilor clasificate.

Contracararea amenințărilor hibride

În domeniul contracarării amenințărilor hibride, Republica Moldova va continua să implementeze recomandările UE formulate în baza chestionarului privind riscurile hibride. În mod special, urmează a fi consolidate în continuare capacitățile administrative ale Agenției pentru Securitate Cibernetică și ale Centrului pentru Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării. Acțiunile necesare pentru consolidarea capacităților în domeniul securității cibernetice, inclusiv în contextul amenințărilor hibride, sunt prezentate în Capitolul 10 „Societate Informațională și Mass-Media".

Cooperarea în domeniul apărării

Republica Moldova va continua cooperarea cu Uniunea Europeană în domeniul apărării, în special prin intermediul Instrumentului European pentru Pace (EPF) și prin participarea la misiunile PSAC ale UE. Ținând cont de creșterea numărului de inițiative ale UE în domeniul PSAC, va putea fi necesară întreprinderea în viitor a acțiunilor de consolidare a capacităților administrative ale Ministerului Apărării inclusiv a Statului Major al Apărării.

### 31.3 Aspecte financiare (estimarea costurilor)

Costurile estimative pentru implementarea acțiunilor incluse în Anexa A și B constituie 6,529.29 mii lei.

| | CELEX | DENUMIRE ACT UE | ACORD DE ASOCIERE | RAPORT EXTINDERE | FOAIE DE PARCURS | NR. D/O | ACTIUNE NORMATIVĂ | INDICATOR DE MONITORIZARE | INSTITUȚIA RESPONSABILĂ | INSTITUȚII CO-RESPONSABILĂ | TERMEN APROBARE ÎN GUVERN (pentru proiecte de legi) | LUNĂ | ANUL IMPLEMENTĂRII | COSTURI ESTIMATIVE (mii lei) | ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei) | ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ | COSTURI NEACOPERITE |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **CLUSTER 6: RELAȚII EXTERNE** | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| **CAPITOLUL 30: RELAȚII EXTERNE** | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| | | | | RE 2023, RE 2024, RE 2025 | CR - Criteriu de Referință | 1 | Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind mecanismul de realizare a activităților de cooperare internațională pentru dezvoltare și asistență umanitară | Hotărâre de Guvern adoptată | MAE – Ministerul Afacerilor Externe | MAI – Ministerul Afacerilor Interne, CS – Cancelaria de Stat, MF – Ministerul Finanțelor, MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării | | Iulie | 2026 | 69.00 | 69.00 | | |
| 1 | 32019R0125 | Regulamentul (UE) 2019/125 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 ianuarie 2019 privind comerțul cu anumite bunuri care ar putea fi utilizate pentru a aplica pedeapsa capitală, tortura și alte pedepse sau tratamente cu cruzime, inumane sau degradante | | RE 2023, RE 2024 | CR - Criteriu de Referință | 2 | Proiect de Lege privind comerțul cu anumite bunuri care ar putea fi utilizate pentru a aplica pedeapsa capitală, tortura și alte pedepse sau tratamente cu cruzime, inumane sau degradante | Lege adoptată | MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării | ASP – Agenția Servicii Publice | Iunie 2025 | Iulie | 2025 | 43.00 | 43.00 | | |
| | | | | | CR - Criteriu de Referință | 3 | Proiect Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind procedura de autorizare a comerțului cu bunuri carear putea fi utilizate pentru a aplica pedeapsa capitală, tortura și alte pedepse sau tratamente cu cruzime, inumane sau degradante | Hotărâre de Guvern adoptată | MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării | ASP – Agenția Servicii Publice | | Aprilie | 2026 | 43.00 | 43.00 | | |
| 2 | 32014R0912 | Regulamentul (UE) 2014/912 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 de instituire a unui cadru pentru gestionarea răspunderii financiare legate de instanțele de soluționare a litigiilor între investitori și stat, stabilite prin acordurile internaționale la care Uniunea Europeană este parte | | | PAR | 4 | Proiect de Lege cu privire la investiții | Lege adoptată | MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării | MJ – Ministerul Justiției, MF – Ministerul Finanțelor | Noiembrie 2025 | Decembrie | 2025 | 208.00 | 50.64 | | 157.4 |
| 3 | 32011R1233 | Regulamentul (UE) 1233/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind aplicarea anumitor orientări în domeniul creditelor la export care beneficiază de susținere oficială și de abrogare a Deciziilor 2001/76/CE și 2001/77/CE | | RE 2023 | | 5 | Proiect Hotărâre de Guvern privind garantarea creditelor la export și asigurările aferente | Hotărâre de Guvern adoptată | MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării | ODA – Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenorialului, MF – Ministerul Finanțelor | | Iulie | 2026 | 207.90 | 0.00 | | 207.90 |
| 4 | 31998L0029 | Directiva 98/29/CE a Consiliului din 7 mai 1998 privind armonizarea principalelor dispoziții aplicabile asigurării creditului la export pentru operațiunile care beneficiază de acoperire pe termen mediu și lung. | | RE 2023 | | 5 | Proiect Hotărâre de Guvern privind garantarea creditelor la export și asigurările aferente | Hotărâre de Guvern adoptată | MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării | ODA – Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenorialului, MF – Ministerul Finanțelor | | | | | | | |
| 5 | 31984L0568 | Directiva Consiliului 84/568/CEE din 27 noiembrie 1984 privind obligațiile reciproce ale organismelor de asigurare a creditelor la export | | RE 2023 | | 5 | Proiect Hotărâre de Guvern privind garantarea creditelor la export și asigurările aferente | Hotărâre de Guvern adoptată | MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării | ODA – Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenorialului, MF – Ministerul Finanțelor | | | | | | | |
| 6 | 31982D0854 | Decizia Consiliului din 10 decembrie 1982 privind regimul aplicabil, în domeniile garanțiilor și finanțărilor la export, anumitor subcontracte care provin din alte state membre sau din țări care nu sunt membre ale Comunităților Europene (82/854/CEE) | | RE 2023 | | 5 | Proiect Hotărâre de Guvern privind garantarea creditelor la export și asigurările aferente | Hotărâre de Guvern adoptată | MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării | ODA – Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenorialului, MF – Ministerul Finanțelor | | | | | | | |
| 7 | 32006D0789 | Decizia Consiliului din 13 noiembrie 2006 privind procedurile de consultare și de informare în domeniile asigurării creditului, al garanțiilor și al creditelor financiare (2006/789/CE) | | RE 2023 | | 5 | Proiect Hotărâre de Guvern privind garantarea creditelor la export și asigurările aferente | Hotărâre de Guvern adoptată | MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării | ODA – Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenorialului, MF – Ministerul Finanțelor | | | | | | | |
| 8 | 32024L1760 | Directiva (UE) 2024/1760 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iunie 2024 privind diligența necesară în materie de durabilitate a întreprinderilor și de modificare a Directivei (UE) 2019/1937 și a Regulamentului (UE) 2023/2859 | | | | 6 | Proiect de Lege privind diligența necesară în materie de durabilitate a întreprinderilor | Lege adoptată | MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării | MM – Ministerul Mediului, MMPS – Ministerul Muncii și Protecției Sociale | Octombrie 2026 | Decembrie | 2026 | 208.00 | 208.00 | | |
| 9 | 32002R2368 | Regulamentul (CE) 2368/2002 al Concsiliului din 20 decembrie 2002 de punere în aplicare a sistemului de certificare pentru Procesul Kimberley privind comerțul internațional cu diamante brute | | | CR - Criteriu de Referință | 7 | Proiect Hotărâre de Guvern de punere în aplicare a sistemului de certificare pentru Procesul Kimberley privind comerțul internațional cu diamante brute | Hotărâre de Guvern adoptată | MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării | MF – Ministerul Finanțelor | | Decembrie | 2026 | 43.00 | 43.00 | | |

| | CELEX | DENUMIRE ACT UE | ACORD DE ASOCIERE | RAPORT EXTINDERE | FOAIE DE PARCURS | NR. D/O | ACTIUNE NORMATIVĂ | INDICATOR DE MONITORIZARE | INSTITUȚIA RESPONSABILĂ | INSTITUȚII CO-RESPONSABILE | TERMEN APROBARE ÎN GUVERN (pentru proiecte de legi) | LUNĂ | ANUL IMPLEMENTĂRII | COSTURI ESTIMATIVE (mii lei) | ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei) | ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ | COSTURI NEACOPERITE |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **CLUSTER 6: RELAȚII EXTERNE** | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| **CAPITOLUL 31: POLITICA EXTERNĂ, DE SECURITATE ȘI APĂRARE** | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| 1 | 32013D0488 | Decizia Consiliului 2013/488/UE din 23 septembrie 2013 privind normele de securitate pentru protecția informațiilor UE clasificate | | | | 1 | Proiect de Lege privind normele de securitate pentru protecția informațiilor clasificate ale Republicii Moldova | Lege adoptată | MJ – Ministerul Justiției | SIS – Serviciul Informații și Securitate | Octombrie 2026 | Decembrie | 2026 | 207 | 207 | | |
| 2 | 32015D0444 | Decizia (UE, Euratom) 2015/444 a Comisiei din 13 martie 2015 privind normele de securitate pentru protecția informațiilor UE clasificate | | | | 1 | Proiect de Lege privind normele de securitate pentru protecția informațiilor clasificate ale Republicii Moldova | Lege adoptată | MJ – Ministerul Justiției | SIS – Serviciul Informații și Securitate | Octombrie 2026 | Decembrie | 2026 | | | | |
| 3 | 32019D1963 | Decizia (UE, Euratom) 2019/1963 a Comisiei din 17 octombrie 2019 de stabilire a punerii în aplicare norme privind securitatea industrială în ceea ce privește contractele de achiziție clasificate | | | | 2 | Proiectul Ordinului SIS privind punerea în aplicare a Legii privind normele de securitate pentru protecția informațiilor clasificate ale Republicii Moldova | Ordin emis | SIS – Serviciul Informații și Securitate | MJ – Ministerul Justiției | | Ianuarie | 2027 | 117.29 | 117.29 | | |
| | | | | | | 3 | Proiect de Lege privind modificarea actelor normative ce vizează informațiile clasificate | Lege adoptată | MJ – Ministerul Justiției | SIS – Serviciul Informații și Securitate | Octombrie 2027 | Decembrie | 2027 | 207 | 207 | | |
| | | | | | | 4 | Proiect Hotărâre de Guvern pentru modificarea unor hotărâri ale Guvernului ce vizează informațiile clasificate | Hotărâre de Guvern adoptată | MJ – Ministerul Justiției | SIS – Serviciul Informații și Securitate | | Decembrie | 2027 | 189 | 189 | | |
| | | | | RE 2024, RE 2025 | | 5 | Decizii ale Consiliului interinstituțional de supervizare privind punerea în aplicare a măsurilor restrictive internaționale ale Uniunii Europene | Decizii aprobate | CS – Cancelaria de Stat | | | Decembrie | 2026 | 1134 | 1134 | | |
| | | | | RE 2025 | | 6 | Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Conceptului Sistemului Informațional Automatizat ” Registrul măsurilor restrictive internaționale” | Hotărâre de Guvern adoptată | CS – Cancelaria de Stat | | | August | 2026 | 228 | 228 | | |
| | | | | RE 2025 | | 7 | Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Sistemului Informațional Automatizat ”Registrul măsurilor restrictive internaționale” | Hotărâre de Guvern adoptată | CS – Cancelaria de Stat | | | Septembrie | 2026 | 228 | 228 | | |
| | | | | | | 8 | Proiect Hotărâre de Guvern pentru aprobarea Programului de implementare a Strategiei militare | Hotărâre de Guvern adoptată | MA – Ministerul Apărării | | | August | 2026 | 260 | 260 | | |
| | | | | RE 2025 | | 9 | Aprobarea Foii de parcurs pentru anii 2026–2029 privind implementarea Strategiei Securității Naționale | Decizia Consiliului Național de Securitate adoptată | APRM - Aparatul Președintelui RM | | | Iulie | 2026 | 200 | 150 | | 50 |
| | | | | RE 2025 | | 10 | Adoptarea unui cadru unificat și multisectorial în vederea consolidării rezilienței naționale pentru perioada 2026–2028 | Hotărâre de Guvern adoptată | APRM - Aparatul Președintelui RM | | | Decembrie | 2026 | 180 | 180 | | |

| NR. D/O | ACȚIUNE | REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A | ACORD DE ASOCIERE | RAPORT EXTINDERE | FOAIE DE PARCURS | INDICATOR DE MONITORIZARE | INSTITUȚIA RESPONSABILĂ | LUNĂ | ANUL IMPLEMENTĂRII | COSTURI ESTIMATIVE (mii lei) | ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei) | ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ | COSTURI NEACOPERITE |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **CLUSTER 6: RELAȚII EXTERNE** | | | | | | | | | | | | | |
| **CAPITOLUL 30: RELAȚII EXTERNE** | | | | | | | | | | | | | |
| 1 | Crearea platformei informaționale necesare înregistrării proiectelor investiționale de importanță pentru securitatea statului | 4 | - | RE 2023, RE 2024 | | Instrument privind schimbul de date dezvoltat și acces valabil pentru investitori și instituțiile statului | MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării | Ianuarie | 2026 | 386.8 | ND | | |
| 2 | Implementarea Programului de instruire specializată pentru funcționarii din cadrul Secției cooperare pentru dezvoltare privind procedurile UE de management al asistenței. | 1 | - | RE 2023, RE 2024, RE 2025 | CR - Criteriu de Referință | 4 funcționari certificați; 1 program de instruire livrat | MAE – Ministerul Afacerilor Externe | August | 2026 | 100 | | | 100 |
| 3 | Inventarierea cuprinzătoare a acordurilor de liber schimb și acordurilor privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor în vederea asigurării conformității cu acquis-ul UE | | - | | CR - Criteriu de Referință | Inventar elaborat; Planuri de acțiuni elaborate | MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării | Septembrie | 2026 | 43 | 43 | | |
| 4 | Implementarea Sistemului informațional „Controlul comerțului cu mărfuri strategice” | | - | | CR - Criteriu de Referință | Sistem informațional implementat și operațional | MDED – Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării | Martie | 2026 | 963.9 | | 963.9 | |

| NR. D/O | ACȚIUNE | REFERINȚĂ LA ACȚIUNEA DIN ANEXA A | ACORD DE ASOCIERE | RAPORT EXTINDERE | FOAIE DE PARCURS | INDICATOR DE MONITORIZARE | INSTITUȚIA RESPONSABILĂ | LUNĂ | ANUL IMPLEMENTĂRII | COSTURI ESTIMATIVE (mii lei) | ACOPERIT DIN BUGETUL DE STAT (mii lei) | ACOPERIT DIN ASISTENȚĂ EXTERNĂ | PARTENERUL DE DEZVOLTARE | COSTURI NEACOPERITE (mii lei) |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **CLUSTER 6: RELAȚII EXTERNE** | | | | | | | | | | | | | | |
| **CAPITOLUL 31: POLITICA EXTERNĂ, DE SECURITATE ȘI APĂRARE** | | | | | | | | | | | | | | |
| 1 | Necesarul de personal alocat în mod corespunzător, bazat pe natura, volumul și complexitatea funcțiilor, atribuțiilor și competențelor stabilite în domeniul implementării măsurilor restrictive internaționale | 5 | | RE 2025 | | Numărul de funcționari alocați și instruiți în domeniul măsurilor restrictive internaționale | CS – Cancelaria de Stat | Martie | 2026 | 552 | 552 | | | |
| 2 | Mărirea ratei regimurilor instituite de Consiliul Uniunii Europene privind măsuri restrictive, la care Republica Moldova s-a aliniat, implementate prin deciziile Consiliului Interinstituțional de Supervizare (CIS) | 5 | | RE 2025 | | Până în luna decembrie 2026 - 100% de regimuri instituite de Consiliul Uniunii Europene privind măsuri restrictive, la care Republica Moldova s-a aliniat, puse în aplicare anual prin deciziile Consiliului interinstituțional de supervizare | CS – Cancelaria de Stat | Decembrie | 2026 | 1134 | 1134 | | | |
| 3 | Supravegherea procesului de aliniere și implementare a măsurilor restrictive internaționale în Republica Moldova prin elaborarea rapoartelor anuale | | | RE 2025 | | Raport/rapoarte privind măsurile adoptate de RM în vederea punerii în aplicare a măsurilor restrictive internaționale, elaborate | CS – Cancelaria de Stat | | 2026-2029 | 126 | 126 | | | |
| 4 | Dezvoltarea Sistemului Informațional Automatizat "Registrul măsurilor restrictive internaționale", care va permite digitalizarea procesului de evidență centralizată și generalizată a subiecților restricțiilor internaționale (lista națională) și a tuturor măsurilor restrictive internaționale aplicate de Republica Moldova | 6,7 | | RE 2025 | | Sistemul Informațional Automatizat "Registrul măsurilor restrictive internaționale" dezvoltat | CS – Cancelaria de Stat | Decembrie | 2026 | 1038 | 208 | | | 830 |
| 5 | Asigurarea implementării și funcționalității Sistemului Informațional Automatizat "Registrul măsurilor restrictive internaționale" | 6,7 | | RE 2025 | | Sistemul Informațional Automatizat "Registrul măsurilor restrictive internaționale" funcțional | CS – Cancelaria de Stat | Decembrie | 2026-2029 | 539 | 539 | | | |
| 6 | Punerea în aplicare a Planului de acțiuni privind implementarea recomandărilor incluse în Raportul de evaluare inter pares privind consolidarea integrității pentru anii 2025-2028 în cadrul Ministerului Apărării | | | | | Rata de implementare cel puțin 90% a acțiunilor din Planul de acțiuni în 2028 | MA – Ministerul Apărării | Decembrie | 2026-2028 | 190 | 190 | | | |